PWYLLGOR CRAFFU BYW'N IACH A GOFAL CYMDEITHASOL

Cofnodion cyfarfod anghysbell a gynhaliwyd ar 7 Mehefin , 2022.

Mae-r Agenda ar gael yma.

Mae recordiad y cyfarfod ar gael yma.

Yn Bresennol: Y Cynghorydd J.E. Charles (Cadeirydd); Cynghorwyr G.M. Ball, C.A. Cave, C.M. Cowpe, S. Lloyd-Selby, J. Lynch-Wilson, J.M. Norman, H.M. Payne, C. Stallard a N.C. Thomas.

Hefyd yn bresennol: Cynghorwyr L. Burnett (Arweinydd Gweithredol ac Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau), G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles), Dr. I.J. Johnson a E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd).

14 CYHOEDDIAD -

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngrwyd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol."

15 PENODI IS-GADEIRYDD –

PENDERFYNWYD – Y Cynghorydd N.C. Thomas yn cael ei benodi'n Is-gadeirydd am y flwyddyn Ddinesig.

16 YMDDIHEURIAD AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd hwn gan y Cynghorydd M. Collins

17 COFNODION –

ARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 8 Mawrth, 2022 fel cofnod cywir.

18 DATGANIADAU BUDDIANT –

Datganodd y Cynghorydd H. Payne fuddiant yn Eitem Rhif 6 ar yr Agenda - Adolygiad Blynyddol o Wasanaethau a Gomisiynwyd i Oedolion ag Angen Gofal a Chynoweth. Roedd natur y buddiant yn fuddiant personol gan fod gan y

Cynghorydd Payne aelod o'r teulu sy'n derbyn pecyn gofal gan yr Awdurdod Lleol ar hyn o bryd, fodd bynnag, o ystyried natur cyffredinol yr adroddiad ac, ar ôl gofyn am gyngor cyn y cyfarfod, nid oedd y Cynghorydd Payne o'r farn bod ei fuddiant yn niweidiol ac felly arhosodd yn y cyfarfod ar gyfer yr eitem.

19 CYFLWYNIAD I'R PWYLLGOR CRAFFU BWY'N IACH A GOFAL CYMDEITHASOL –

I nodi cyfarfod cyntaf y Pwyllgor yn dilyn Etholiad Llywodraeth Leol 2022, cyflwynodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Rheolwr Gweithredol ar gyfer Gwasanaethau Cymdogaeth, Byw'n Iach a Pherfformiad gyflwyniad PowerPoint i hysbysu aelodau o'r materion canlynol:

- Dylai gweledigaeth gyffredinol ac Amcanion Cynllun Corfforaethol y Cyngor gyd-fynd â chylch gwaith y Pwyllgor mor agos â phosib,
- Sut mae gwaith y Pwyllgor yn cyd-fynd â chyfrannu at Nodau Lles Cymru sy'n rhan o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a sut y cafodd gwaith craffu effeithiol ei wella gan y Ddeddf drwy'r pum ffordd o weithio,
- 4 canlyniad lles Cynllun Corfforaethol Bro Morgannwg 2020 – 25 a themâu allweddol dilynol Cynllun Cyflawni Blynyddol 2022 – 23,
- Cwmpas y Pwyllgor a'i rôl fel swyddogaeth y cyngor i sicrhau Bro egnïol ac iach, bod trigolion Bro Morgannwg yn byw bywydau iach a bod pobl sy'n agored i niwed yn cael eu hamddiffyn a'u cefnogi,
- Yr adrannau gwasanaeth, strwythurau staffio, heriau'r dyfodol a blaenoriaethau gwasanaeth allweddol wrth symud ymlaen i'r Gyfarwyddiaeth Gofal Cymdeithasol, a
- Y strwythurau staffio, yr heriau yn y dyfodol a blaenoriaethau gwasanaeth allweddol wrth symud ymlaen ar gyfer yr adran Gwasanaethau Hamdden.

Yn dilyn cyflwyniad y Swyddog, a gan na chodwyd cwestiynau gan aelodau, penderfynodd y Pwyllgor

CYTUNWYD – Y dylid diolch i Swyddogion am gyflwyniad rhagarweiniol cynhwysfawr a nodi cynnwys y sleidiau perthnasol.

20 ADOLYGIAD BLYNYDDOL O WASANAETHAU A GOMISIYNIR I OEDOLION AG ANGEN GOFAL A CHYMORTH (CHC) -

Cyflwynodd y Rheolwr Gweithredol ar gyfer Comisiynu yr adroddiad, a'i ddiben oedd amlinellu'r gweithgarwch a wnaed o ran gwasanaethau a gomisiynwyd ar gyfer oedolion ag anghenion gofal a chymorth, a'r camau blaenoriaeth ar gyfer 2022/23.

Amlinellodd yr adroddiad y gweithgaredd o ran gwasanaethau a gomisiynwyd ar gyfer oedolion ag anghenion gofal a chymorth, a gynhaliwyd gan yr Is-adran Rheoli a Diogelu Adnoddau yn ystod 2021/22. Roedd yr adroddiad hefyd yn cynnwys y blaenoriaethau comisiynu ar gyfer y gyfarwyddiaeth ehangach yn 2022/23.

Yn ogystal, tynnodd y Swyddog sylw'r Aelodau at Ddatganiad Sefyllfa'r Farchnad ar gyfer Cartrefi Gofal i Bobl Hŷn sydd wedi'i atodi yn Atodiad 1 i'r adroddiad a gwblhawyd ym mis Rhagfyr 2021, a oedd yn darparu asesiad o'r galw, digonolrwydd a sefydlogrwydd y farchnad cartrefi gofal yn y Fro, er mwyn llywio blaenoriaethau comisiynu wrth symud ymlaen.

Yn dilyn cyflwyniad y Swyddog a chwestiynau dilynol gan y Pwyllgor, dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol y canlynol:

- Roedd y gofynion hunanynysu ar gyfer staff y gwasanaethau cymdeithasol wedi newid drwy gydol y pandemig a chafwyd rhai hawddfreintiau. Gwnaed y newid diweddaraf i ganllawiau Llywodraeth Cymru ar 28/3/22. Yng nghyd-destun y canllawiau, gellid disgrifio llawer o ddefnyddwyr gwasanaethau Gofal Cymdeithasol y Cyngor fel rhai sy'n agored iawn i niwed yn glinigol ac efallai y bydd angen i staff cartref fynd o un cleient i'r llall ac felly, yn ôl pob tebyg, byddai angen iddynt weld cleient yn y categori hwn. Yn ymarferol, roedd hyn yn ei gwneud yn ofynnol i'r darparwr wneud newidiadau i'r rota, yn aml ar y funud olaf. Bu nifer fawr o newidiadau i'r canllawiau drwy gydol y pandemig ac felly roedd yr holl staff a rheolwyr yn ei chael yn fwyfwy cymhleth llywio drwy weithredu'r canllawiau er gwaethaf y ffaith ei fod wedi'u llacio. Sylwodd y Cyngor ar welliant bach pan ostyngwyd y cyfnod hunanynysu beth amser yn ôl.

- Roedd yn ofynnol comisiynu llawer o wasanaethau'r Cyngor gan ddefnyddio prosesau caffael rhagnodedig. Roedd yr enghraifft a ddarparwyd ym mharagraff 1.19 o'r adroddiad yn cyfeirio at yr aildendro diweddar o wasanaethau byw â chymorth. Yn yr achos hwnnw, roedd y contract am 5 mlynedd ac felly cyn cwblhau'r contract presennol yn 2027 byddai'n ofynnol i'r Cyngor ail-dendro'r gwasanaeth eto. Byddai'r Rheolwr Gweithredol ar gyfer comisiynu yn goruchwylio'r maes gwaith hwn. Roedd pecynnau gofal cartref a chartrefi gofal yn defnyddio proses wahanol gan fod pob pecyn gofal wedi'i brynu yn ôl y galw i bob pwrpas (er bod contract ehangach wedi'i sefydlu).

- Roedd y data diweddaraf a oedd ar gael i Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol o'r wythnos a ddechreuodd ar 30 Mai 2022 yn dangos bod nifer y bobl sy'n aros am ofal cartref gartref ym Mro Morgannwg wedi codi i 90. Roedd y sefyllfa'n ddifrifol iawn. Nid oedd y ffigurau ar y siart a nodwyd ym mharagraff 2.5 o'r adroddiad yn cynnwys unigolion a gyfeiriwyd yn ddiweddar iawn gan fod llawer wedi'u datrys yn gyflym iawn. Y 90 o unigolion oedd y rhai lle roedd y Cyngor wedi cyrraedd y cam o fod angen ehangu ei chwiliad a gofyn i bob asiantaeth wirio a allent ddarparu'r gofal. Ar y cyfan, roedd y darlun yn gwella'n araf tan ychydig wythnosau'n ôl. Yn anffodus, achosodd cynnydd yn y galw ynghyd ag asiantaeth yn dychwelyd pecynnau gofal nad oeddent am eu darparu mwyach gynnydd pellach. Roedd gŵyl banc ddiweddar y jiwbilî hefyd yn debygol o fod wedi cael effaith gan na fyddai asiantaethau am ysgwyddo gofal ychwanegol ar yr adeg honno ac nid oedd staff y Cyngor wedi bod yn gweithio i frocera'r pecynnau gofal.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach gan aelodau, gwnaeth y Pwyllgor wedyn

ARGYMHELLWYD –

(1) Y dylid nodi'r heriau a'r galw parhaus am wasanaethau gofal cymdeithasol a gomisiynir.

(2) Y dylid cynnwys Datganiad Sefyllfa'r Farchnad ar gyfer Cartrefi Gofal i Bobl Hŷn fel y nodir yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

(3) Y dylai'r Pwyllgor dderbyn adroddiad Adolygiad Blynyddol o Wasanaethau a Gomisiynir i Oedolion ag Angen Gofal a Chymorth bob mis Mehefin.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1 a 2) Y dylid ystyried cynnwys yr adroddiad eglurhaol atodedig i roi cyfle i Aelodau ddeall yr heriau sy'n wynebu'r Cyngor a darparwyr gwasanaethau wrth gomisiynu gwasanaethau gofal cymdeithasol i bobl hŷn.

(3) Mae'r Pwyllgor Craffu yn cael diweddariad treigl i'w ystyried fel y'i cynhwysir yn ei Flaenraglen Waith.

21 ADRODDIAD BLYNYDDOL Y GWASANAETH GWYBODAETH I DEULUOEDD 2022 (CGC) -

Cyflwynodd y Cydlynydd Gwybodaeth Gofal Cymdeithasol yr adroddiad, a'i ddiben oedd rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau am berfformiad Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd y Fro (GGiD) yn ystod 2021-2022. Roedd yr adroddiad hefyd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am sut yr oedd y Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd wedi dod allan o'r pandemig Covid-19 yn ystod 2021-22.

Dywedodd y Swyddog fod y Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd wedi chwarae rhan hanfodol wrth gyfrannu at ofyniad Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth (GCC) Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 a bod aelodau wedi'u hysbysu o'r effeithiau allweddol ar y gwasanaeth yn y dyfodol fel y nodir ym mharagraffau 2.1 i 2.4 o'r adroddiad.

Yn dilyn cyflwyniad y Swyddog a chwestiynau dilynol a godwyd gan yr aelodau, ychwanegodd y Cydlynydd y canlynol:

- Byddai'r gwasanaeth yn parhau i ymgysylltu â rhwydweithiau/grwpiau cymorth y trydydd sector a sefydlwyd o ganlyniad i'r pandemig cenedlaethol, megis grŵp cyfryngau cymdeithasol gallu gwahanol y plant, gyda'r nod o ychwanegu grwpiau newydd at y Mynegai GGiD. Cyhoeddwyd Cylchlythyr Mynegai GGiD yn rheolaidd i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau'r mynegai am waith y gwasanaeth ar adegau allweddol o ddiddordeb megis gwyliau academaidd yr haf.

- Ffocws allweddol y gwasanaeth wrth symud ymlaen fyddai monitro'r ddarpariaeth gofal plant sydd ar gael yn y Fro, gan fod darparwyr gofal plant yn cael trafferth recriwtio staff ar hyn o bryd ac roedd nifer y gwarchodwyr plant sydd ar gael wedi gostwng.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach a godwyd, gwnaeth y Pwyllgor wedyn

ARGYMHELLWYD -

(1) Y dylid nodi Adroddiad Blynyddol Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd y Fro a'r gwaith a wnaed i gefnogi rhieni / gofalwyr a darparwyr ym Mro Morgannwg.

(2) Y dylid nodi effaith y Pandemig ar y Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd.

(3) Y dylai'r Pwyllgor dderbyn adroddiad diweddaru blynyddol ar y Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd bob mis Mai.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1 a 2) Y dylid ystyried cynnwys adroddiad eglurhaol ac atodedig SWAY Microsoft i sicrhau goruchwyliaeth effeithiol o faes pwysig gweithgarwch gwasanaethau cymdeithasol yng nghyd-destun y pandemig cenedlaethol.

(3) Mae'r Pwyllgor Craffu yn cael diweddariad treigl i'w ystyried fel y'i cynhwysir yn ei Flaenraglen Waith.

22 TRACIO ARGYMHELLION CRAFFU 4YDD CHWARTER 2021/22 AC ATODLEN RHAGLEN GWAITH CYCHWYNNOL FLYNYDDOL ARFAETHEDIG 2022/23 (PW) –

Diben yr adroddiad oedd adrodd ar gynnydd ar argymhellion craffu 2021/22 a chadarnhau Blaenraglen Waith Flynyddol arfaethedig y Pwyllgor ar gyfer 2022/23.

Ar ran y Cadeirydd, cyfarwyddodd Swyddog y Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu yr aelodau drwy amrywiol atodiadau'r adroddiad gyda phwyntiau allweddol o ddiddordeb fel a ganlyn:

- Roedd ystadegau perfformiad allweddol y Pwyllgor Craffu Byw'n Iach a Gofal Cymdeithasol ar gyfer Blwyddyn Ddinesig 2021-22 wedi'u hychwanegu at yr adroddiad eglurhaol ym mharagraff 1.3.
- O ran olrhain argymhellion, dim ond 1 argymhelliad a oedd wedi'i labelu fel 'parhaus'. Roedd hwn yn gyfeiriad a wnaed gan y Pwyllgor at y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, fodd bynnag, nid oedd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio wedi cyfarfod eto i gael yr atgyfeiriad. Fodd bynnag, byddai'r pwynt hwn yn cael ei farcio fel y'i cwblhawyd yn y dyfodol agos pan fyddai'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn cyfarfod ar 13 Mehefin 2022.

- Ystyriodd Blaenraglen Waith Ddrafft y Pwyllgor ar gyfer 2022-23 unrhyw bwyntiau a gyfeiriwyd at y Pwyllgor gan y Cabinet yn unol â Blaenraglen Waith Flynyddol y Cabinet ar gyfer 2022-23.
- Nid adroddwyd am unrhyw lithriad adroddiad o Flaenraglen Waith 2021-22 ac felly, roedd y pwyllgor mewn sefyllfa iach yn edrych ymlaen at flwyddyn ddinesig 2022-23.

Yn dilyn cyflwyniad y Swyddog, gofynnodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol hefyd am ganiatâd y Pwyllgor i ddileu Adroddiad Blynyddol Teuluoedd yn Gyntaf o Flaenraglen Waith y Pwyllgor fel adroddiad treigl. Teimlai swyddogion y byddai'n anghymesur canolbwyntio ar un tîm penodol yn yr hinsawdd bresennol, yn enwedig o ystyried goblygiadau'r gwasanaeth sy'n cael ei ariannu ar hyn o bryd drwy ffrwd ariannu grant llawer ehangach. Gwnaed cais y Cyfarwyddwr yng nghyd-destun rhyddhau gofod agenda y mae mawr ei angen i ddarparu ar gyfer adroddiadau mwy ymatebol a brys pan fo angen.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach gan aelodau, gwnaeth y Pwyllgor wedyn

ARGYMHELLWYD -

(1) Y dylid cytuno ar statws y camau gweithredu a restrir yn Atodiad A a B yr adroddiad.

(2) Y dylid nodi Blaenraglen Waith Flynyddol y Cabinet ar gyfer 2022/23 sydd ynghlwm yn Atodiad C, yng nghyd-destun cynnwys Blaenraglen Waith Flynyddol Pwyllgor Craffu Byw'n Iach a Gofal Cymdeithasol 2022/23.

(3) Y dylid cymeradwyo Blaenraglen Waith Flynyddol arfaethedig y Pwyllgor ar gyfer 2022/23 sydd ynghlwm yn Atodiad D yr adroddiad a'i lanlwytho i wefan y Cyngor cyhyd â bod Adroddiad Blynyddol Teuluoedd yn Gyntaf yn cael ei ddileu.

<u>Rhesymau dros yr argymhellion</u>

(1) Parhau i dracio argymhellion y Pwyllgor yn effeithiol.

(2) Cyd-fynd ag Adran 7.6 o Brotocol Rolau a Chyfrifoldebau'r Cabinet a Chraffu.

(3) Ystyried cynnwys y Flaenraglen Waith ddrafft a'r drafodaeth ddilynol yn y cyfarfod.